

АЛЕКС БОЛДИН
ХОЛАНДСКИЯТ ЧАСОВНИК

chitanka.info

Да си призная, когато ми се стъжни в живота, гледам да се мяркам по-често при Гелето, моят по-възрастен братовчед. Това го правя не толкова заради роднинското внимание, колкото да почерпя хумор от извора, защото Гелето си е един непресъхващ извор на хумор. Той живее сам, но при него винаги има по няколко приятели, всеотдайни и добри, с които дели несгоди и проблеми. Понякога си мисля, дали и те нямат моите егоистични намерения? Непрекъснато си задавам този въпрос, но и досега не мога да си отговоря на него. Факт е обаче, че след поетата доза смях, ноемврийското небе ми се вижда по-синьо, а враните, летящи по него заприличват на бели гълъбчета. Това е! Съкровени са тайните на човешката психика.

Като стана дума за егоизъм, мисля, че Гелето бе най-големият егоист в случая, защото винаги умееше да извлече полза от тези приятелски визити. Той бе сакат с единия крак, а живееше и самотно. Поради изброените два факта, братовчедът логично будеше съжаление сред съседите си. Получаваше се интересната ситуация, честичко случваща се във Враца: съжалението се трансформира в симпатия, симпатията в приятелство, а накрая приятелството в експлоатация.

Съгласно това врачанско правило, Колето Модерния му цепеше дървата за огрев, Благ Цеко го снабдяваше с любимата напитка „Копрен“ от бакалията, а Ристо Приказливия го черпеше с домашно винце, което Гелето никога не отказваше.

Моя милост, като нямаше с какво да черпи, обикновено му даваше консултации, което, произнесено на популярен език, звучеше като „даване на акъл“. Тоя мой жест също му бе от полза, защото като всеки модерен и буден пенсионер, Гелето обичаше да събира информация. Ще кажете, че информацията не се яде и не се пие. Да, така е, но с нея често върви ръка за ръка оная извънредно сладка човешка слабост — фукарлъка. Тук често казваме, че ако врачанският мюзевир не е фукара, значи не е никакъв мюзевир. Така че Гелето си ги имаше и двете качества.

През тоя мрачен ноемврийски следобед в малката кухничка се беше събрал целият негов приятелски екип. Печката тип „Циганска любов“ бумтеше весело, натъпкана до дупка с дъбови цепеници. Малкият телевизор показваше някакъв ожесточен политически спор, а членовете на компанията се надвикваха(вероятно, за да тушират

водещия) по една стара тема, предмета на която Гелето бе превърнал в любимо занимание.

Надникнах зад гърба му и се убедих, че се е увлякъл в най-интелигентното пенсионерско хоби — ремонта на ръчни часовници.

— Сядай, братчед, и се пригответи за изпит. Нали си умно, затова на твоето мнение разчитам. Тия тримата, виждаш ли ги, не знаят колко часовникари има във Враца. Ето тоя пустиняк?! — каза той и се тупна по китката. — Цял час се мъча да му отворя капака и да му сменя батерията. Обаче не става. Запечатали са го здраво тия китайци. Идва ми да го ливосам с чуклето, че да се свърши мъката.

— Как ще ливосаш здрав часовник бе, братчед? Занеси го на часовникар. Той ще го отвори и ще я смени. На специалиста това му е работата. Да отваря и да поправя, а ако не може, да каже на клиента, че часовникът му е с фабричен дефект и не става за нищо. Чак тогава вече можеш да го ливосаш.

— Ето, за това ми бе думата, ама тия... — и той направи пренебрежителен жест към навалищата, вероятно означаващ „пълно и отчайващо невежество“. — Дай сега да ги изброим врачанските часовникари!... Най-напред да споменем Бумбала... оня, дето ателието му е до ДНА. Пълен мошеник е и при него не ща да стъпя. Другият е до площад „Руски“, между бръснарницата и бившата книжарница. Остави го! Пияница е и ходи на работа от дъжд на вятър. Ходи, само за да изкара нещо за пиене. Ще го видиш в павилиона, когато закука кукувицата. Да се сещаш за друг?

— Да. Сещам се за друга.

— ?...

— До Билата е, но работи два пъти седмично. Не мога да ти кажа какво е работното ѝ време. Трябва да си идеш на място и да провериш.

— Хубава ли е?

— Абе ти часовника ли ще оправяш или любов ще въртиш с жената?!

— Кажы точно къде е ателието и още утре сутрин ще се видим с майсторката.

— Намира се... — И аз започнах да обяснявам надлъж и шир местонахождението на часовникарката.

В тоя момент погледът ми се отплесна към единия ъгъл на работната му маса. В една кутийка бяха нахвърляни куп части от ръчни

часовници. Моят братовчед явно се е увлякъл яко по хобито.

— Какво е това там бе, Геле?

Той проследи погледа ми, после се изпъчи, заглади редкия си алаброс и гордо заяви:

— Това ли? Поправям ги!

— Поправяш часовници? Не може да бъде! Кога развъртя новия бизнес? Поправяш ги, а търсиш часовникар!

— Ти не ме разбра. Поправям ги до степен — насипно състояние. Поправям, поправям, докато не остане и колелце от часовника. После вземам лупата и разглеждам дробинето. Някои от капациите имат надписи. Така разбирам къде са произведени. Иначе е ясно, че в резултат от моите поправки часовник не става. Е, какво? Имаш ли часовници за поправка?

— Мерси! Нямам! Ако се появят, ти пръв ще научиш. Не съм знаел, че те тегли към фината механика...

— Тегли ме и не от вчера. Ще ви разкажа един случай, но няма да ме издавате пред жената. Ясно ли е? Оттогава се научих да „поправям“ часовници. Ето как стана това.

Кимнахме с глави утвърдително и той започна.

— Нали знаете, че имам син в Холандия. Емигрира още през 80-те. Намери си работа, ожени се и остана да живее в Ротердам. Не искаше да чуе за България. Ние с жената ще умрем от мъка, нали ни е мъжка рожба. Предумвахме го по телефона, увещавахме го — не ще да се върне и не ще. Може би холандката му влияеше. Както и да е. Като разбрахме, че няма да е нашата, решихме ние да идем при него. Палнах аз „Ладата“ една сутрин, турих в багажника луканки, шпекове, туршии и тръгнахме. Минахме през цяла Европа. Няма да ви описвам какво видяхме... В Унгария ядохме едни салами... ма-а-а му стара... та още ги сънувам... Х-е-е-й, да ви дам пешкир да си изтриете устата от слюнките?... Момченца сте... Може да ви стане нещо.

Синът ме посрещна зарадван. Изсмя се на армагана. Там имало всичко за ядене и било много по-добро от нашето. Изкарахме една седмица на гости, а когато си тръгнахме обратно, напълни багажника с холандски специалитети и вкусотиини. Тоя холандски народ е само по мръвката. Постно не ядат. Заедно с яденето ни подари и един степен холандски часовник. Много красив часовник беше, просто бижу! Да не смееш да го докоснеш. Жена ми се влюби в него. На всеки кръгъл час

се отваряше една вратичка в горната му част и кукаше кукувичка. Часовникът си е още при жената. Нали се разделихме. Сега приятелят ѝ му се радва.

За тоя часовник искам да ви разкажа. Пристигнахме си ние от Холандия, разтоварихме багажа. Още вечерта забих един пирон на стената в спалнята и закачих часовника. Навих го да работи и си легнахме.

Добре е, ама нали ме знаете?... От всичко на тоя свят най мразя човек да ми мляска на ядене, да ми хъркат, когато спя, куче да ми лае и да ми цъка часовник. Нерви бе, братче!

Някой казват, че било от водката дето съм изпил през всичките тия години, ама аз не вярвам. Човек или си е нервен или не е. Две думи по тоя въпрос няма. Та така...

Заспа жената непробуден сън, а аз се мъча, мъча и не мога. Отсреща, часовникът като се е заиграл веднъж и не спира — „Цък-цък... цък-цък...“. Хванаха ме нервите. Обръщах се на всички страни, запушвах си ушите с памук — не става и не става.

„Чакай, мама ти... сега ще те науча аз!...“ — закахих му се. Станах тихичко, свалих го от стената и отидох в кухнята. Там имам всякакъв инструмент, за всякакъв род ремонти. Отворих задния капак на часовника и погледнах вътре. То било евтина изработка бе, братче. Всички части бяха от пластмаса, само няколко колелца се оказаха метални. Погледнах с лупата и видях коя част влияе на работата. Беше едно тънко пластмасово лостче, което застопоряваше баланса.

„Това ще е джаджата!“ — казах си. Взех клещите и „црак“ — пречупих върха на лостчето. Естествено, часовникът спря да работи. Затворих холандския сувенир и тихичко, на пръсти, се прибрах в спалнята. Закачих го на стената, после легнах и съм заспал моментално. Няма да ми се цъка, няма да ми опъва нервата.

На другата сутрин жената погледна часовника и каза:

— Абе, Ангеле я виж! Часовничето е спряло на два часа през нощта! Май не работи! Леле-мале, тук нямаме часовникар, за да го поправи. Кой ли разбира от холандски часовници в нашия град?

— Чакай, думам ѝ, аз ще го отворя, за да видя какво му е. Може пък да е нещо елементарно.

Отворих часовника, взех лупата, барнах тук-там, като за пред очи, после ѝ посочих.

— Ето ма Миме, погледни тук! Отчупило се е лостчето, нали е от пластмаса. То пластмасата не е здрав материал. Такава им е всичката работа на холандците. Къде са едновременните швейцарски часовници, е-е-й? Правеха всичко от бронз и работят вечно. Модата на пластмасите умори и тая техника.

Жената подсмръкна жално, потюхка се, пък млъкна. Повярва на увещанието, но мен ме гризе съвестта и до днес. Пустите нерви, ма-а-а му стара... като ме хванат и няма спасение.

Гелето млъкна, извади една луксозна кутия „Малборо“, чукна дъното ѝ, после дръпна с устни цигара и я запали.

— И това е боклук, не гледайте кутията. Пазя си 2–3 кутии от Холандия. Изпуших съдържанието, а после ги ползвам само за фукарлък. Тези цигари са правени с машинка. По-евтино ми излиза. Истината е, че тютюнът като качество е боклук. Кой знае откъде го внасят? Ще палнете ли? — предложи ни кутията. — Не щете! Е, добре, както желаете, на мен ми е по график. Така по-лесно ги отказвам като паля по график.

Той си сложи очилата на носа, погледна с лупа ръба на ръчния часовник и разочаровано констатира.

— Няма да стане! Така здраво са го затворили, че само часовникар може да го отвори.

— Или часовникарка... — допълних.

— Да бе, часовникарка... Ама, няма ли най-после да кажеш, готина ли е? Нали си я виждал?

— Не съм бе, Геле! Няма да те лъжа. Не съм я виждал! Видях само рекламната ѝ табела.

— Лъже-е-еш, лъжеш, ма-а-а му стара! На теб не може да се вярва!...

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.